

Hoofdproductschap Akkerbouw

VERGADERING : Bestuur
DATUM : 8 november 2007
AGENDAPUNT : 4
BIJLAGE : 3

ALGEMENE MEDEDELINGEN

INHOUDSOPGAVE blz.

1	Voedsel en Voeding	2
2	Suiker	5
3	Arbeid	9
4	Stand van zaken verordeningen/besluiten	12

1 VOEDSEL EN VOEDING

NEDERLAND: REGULIER OVERLEG WARENWET (ROW)

Verlagen van de ROW zijn te vinden op website www.row.minvws.nl.

Algemeen Overleg (AO): Handhavingsbeleid

De VWA heeft in de vergadering van het ROW-AO op 12 september uitgelegd hoe zij haar rapport "Handhaven met verstand en gevoel" zal uitwerken. Op grond van Verordening 882/2004, de Controleverordening, moeten overheden de kosten van herinspecties in rekening brengen. Bedrijven kunnen een herinspectie voorkomen door schriftelijk aan de VWA te melden hoe tekortkomingen zijn verholpen. Voor herinspecties brengt de VWA € 85 in rekening bij de bedrijven, een monstername met analyse kost € 165 en een herinspectie inclusief monstername en analyse kost € 225. De VWA zet zich ook in met "nalevingshulp" met name bij beginnende bedrijven.

Deskundigenoverleg Gezondheidsbevorderende Levensmiddelen(DGL):

Het ROW-DGL heeft op 19 september gesproken over het Convenant Bakkerszout, zie boven. Daarnaast is het oriëntatiedocument van de EG-Commissie over het stellen van maximum- en minimumhoeveelheden voor vitaminen en mineralen besproken. De vergadering stemde in met het voorstel om geen maxima in te stellen voor vitaminen en mineralen waarvoor geen schadelijke dosis bekend is.

Deskundigenoverleg Hygiëne Levensmiddelen (DHL)

Het ROW-DHL heeft op 25 september gesproken over diverse hygiënecodes voor gebruik in de varkenssector, visverwerkende industrie, kinderopvang en de AGF-detailhandel. Alle hier besproken hygiënecodes zullen op korte termijn voor goedkeuring aan de minister van VWS voorgelegd worden. Daarnaast is in deze vergadering gesproken over een discussienota van de VWA over de *"ongekoelde presentatie van bederfelijke producten, geborgd in een hygiëncode"*.

EUROPESE LEVENSMIDDELENWETGEVING

Verlagen van de bijeenkomsten van Permanent Comités en EG-Commissiewerkgroepen zijn op te vragen bij het Hoofdproductschap Akkerbouw, afdeling Voedsel en Voeding.

Additieven

Op 4 oktober 2007 heeft de EG-Commissiewerkgroep Additieven gesproken over de vraag of bepaalde additieven wel of niet in bepaalde levensmiddelen mogen worden gebruikt. Bij diverse kwesties besloot de Commissie in de aanstaande nieuwe wetgeving dit beter te regelen.

Etikettering

De regels over algemene etikettering en de voedingswaarde-etikettering zullen in één verordening worden opgenomen. De Commissie zal medio december een ontwerp tekst voor de nieuwe verordening publiceren.

EG-Commissiewerkgroep Etikettering heeft op 5 oktober 2007 gesproken over de herziening van de regelgeving voor de voedingswaardedeclaratie. Geconstateerd werd dat indien de voedingswaardedeclaratie verplicht wordt, uitzonderingsregels opgesteld moeten worden voor een aantal producten. Een voorstel is de vermelding van de vier belangrijkste voedingsstoffen (vet, verzadigde vetten, suikers en zout) op de voorkant van de verpakking te verplichten.

EG-Commissiewerkgroep Etikettering heeft op 8 oktober 2007 gesproken over de herziening van de etiketteringsregelgeving. De Commissie heeft de stand van zaken rond het traject voor het opstellen van de nieuwe verordening weergegeven. Net als in de vorige bijeenkomsten van de Commissiewerkgroep zijn de algemene en de technische kwesties besproken.

Novel Foods

De EG-Commissiewerkgroep Novel Food heeft op 1 oktober 2007 vergaderd over de voortgang van de behandeling van de aanvragen voor een beoordeling van novel foods. Het voorstel voor een nieuwe Novel Foodverordening wordt in oktober verwacht. De Commissie zal de catalogus van stoffen waarvan de status (novel food of levensmiddel of voedings-supplement) is beoordeeld binnenkort op internet zetten.

Voedings- en gezondheidsclaims

De EG-Commissiewerkgroep Claims heeft op 11 september 2007 vergaderd over richtsnoeren voor de uitvoering van de Claimsverordening. Het betreft de interpretatie van vergelijkende claims, grensgevallen tussen generieke claims en ziekterisicobeperkende claims en de verhouding van de Claimsverordening met de Dieetrichtlijn en de Novel Foodverordening. Daarnaast is de stand van zaken besproken over het verzamelen van de generieke claims in de lidstaten.

Genetisch gemodificeerde organismen

Op 9 oktober heeft de EG-Commissiewerkgroep gg-voedsel en diervoeding gesproken over de aanvraag voor toelating van de amylopectine aardappel EH92-527-1, het EFSA advies over soja A 2704-12 en de EFSA-richtsnoeren voor de beoordeling van *stacked events*. Daarnaast is er verslag gedaan van de uitkomsten van de bijeenkomst van de Codex Task Force Biotechnologie eind september in Japan.

Op 10 oktober heeft het Permanent Comité voor de Voedselketen en diergezondheid, sectie GM voedsel en diervoeding gestemd over vier conceptbeschikkingen met betrekking tot de toelating van de gg-aardappel EH92-527-1 en de hybride maïsrassen MON 863xNK603, MON 863xMON810 & MON 863xMON810xNK603. In alle gevallen was er geen sprake van een gekwalificeerde meerderheid voor of tegen toelating. Daarnaast is er gesproken over de stand van zaken met LL601- en Bt63 rijst.

Landbouwcontaminanten

De EG-Commissiewerkgroep Landbouwcontaminanten heeft op 14 september 2007 gesproken over bijzondere maatregelen voor de invoer van grondnoten uit Brazilië. Dit naar aanleiding van overschrijdingen van de EU-limiet voor aflatoxinen en een missie van de FVO naar Brazilië.

Persistente Organische Contaminanten

De EG-Commissiewerkgroep Persistente organische contaminanten heeft op 13 september vergaderd over de stand van zaken rond de verontreiniging van guar gom met dioxinen en Pentachloorfenol. Daarnaast heeft de werkgroep gesproken over andere actuele gevallen van verontreiniging van levensmiddelen en dioxinen in (vis)lever.

Hygiëne

De EG-Commissiewerkgroep Uitvoeringsmaatregelen voor de hygiëneverordeningen heeft op 24 september vergaderd over een voorstel voor het verplicht vermelden van de datum van productie en de datum van invriezen en de datum van minimale houdbaarheid op bevroren producten van dierlijke oorsprong voor zover zij niet direct voor de consument zijn bestemd. Daarnaast is een voorstel besproken welke informatie beschikbaar moet zijn bij be-

vroren dierlijke producten t.b.v. de traceerbaarheid van deze producten. Vervolgens zijn de wensen van de lidstaten besproken om de hygiëneverordeningen aan te passen.

Biologische productie

Op 20 september 2007 en op 16 oktober 2007 heeft het Permanent Comité Biologische Landbouw (SCOF) gesproken en gestemd over het gebruik van voeders afkomstig van percelen in het eerste jaar van omschakeling. Daarnaast zijn aan de orde geweest; een verlenging van de derogatie voor de in tijd gescheiden voederlijnen, de consultatie voor de uitvoeringsmaatregelen, het toevoegen van stoffen aan de additievenlijst (o.a. nitraat en nitriet) en de lijst met technische hulpstoffen (HCl in pekelbaden) en de beschikbaarheid van biologische diervoeders.

Toxicologie

Het Permanent Comité voor de Voedselketen en diergezondheid sectie Toxicologie heeft op 5 oktober 2007 ingestemd met commissiebeschikkingen voor het vaststellen van installaties voor doorstraling van levensmiddelen in Thailand, een verhoogde controlefrequentie van aflatoxine bij pinda's uit Brazilië en een verlaging controlefrequentie op aflatoxine in pinda's uit de VS. Daarnaast is er gesproken over een incident met hoge gehalten pentachlorophenol en dioxinen in guargom uit India, vertaalverschillen m.b.t. gebruik van E385 in richtlijn 95/2 en de conceptrichtlijnen voor recycling van plastic bedoeld om in contact met levensmiddelen te komen.

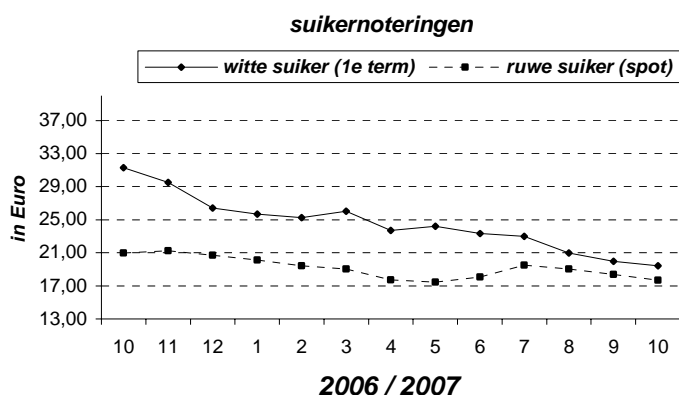
Algemene levensmiddelenwetgeving

Het Permanent Comité voor de Voedselketen en diergezondheid sectie algemene levensmiddelenwetgeving heeft op 15 oktober 2007 ingestemd met een beschikking over verkoop van rijstdranken met phytosterolen/phytostanolen. Het comité heeft daarnaast ingestemd met een wijziging van bijlage IIIa van de Etiketteringsrichtlijn betreffende allergenen. Voorts is ingestemd met een beschikking die Griekenland aanspoort om af te zien van wetgeving om te verplichten dat het land van oorsprong en de productiedatum van bevroren deeg op het eindproduct moet worden vermeld.

2 SUIKER

SITUATIE OP DE WERELDMARKT.

Medio oktober 2007 noteerde witte suiker voor levering op de 1^e termijn € 19,48 per 100 kg (\$ 275 per ton) en medio mei 2007 € 24,05 per 100 kg (\$ 325 per ton). Op termijn maart 2008 zijn de noteringen iets hoger. De notering voor oktober bedraagt \$ 283 per ton. Voor ruwe suiker waren de noteringen in deze periode redelijk stabiel. De notering voor de termijn maart bedraagt ongeveer € 15,00 per 100 kg. De noteringen voor witte suiker staan onder druk van de zwakke dollar en het ruime overschot op de markt. F.O. Licht verwacht een productie van 170 miljoen ton suiker wereldwijd. Dit is een stijging ten opzichte van een eerdere raming van 3 miljoen ton. De toename wordt gerealiseerd door rietsuiker en komt voor rekening van India, Thailand en China. De productie van rietsuiker bedraagt 135 miljoen ton en die voor bietsuiker 35 miljoen ton.

EXPORT SEIZOEN 2006/2007

Op 19 juli 2007 werd de inschrijving voor export in het seizoen 2006/2007 afgesloten. In totaal is in deze inschrijving 903.405 ton voor uitvoer vastgelegd. De gevraagde restituties waren in vergelijking tot de theoretische restitutie fors lager. Bij de laatste deelinschrijving lag het verschil op ongeveer € 5,80 per 100 kg, terwijl begin maart 2007 dit ruim € 15 was. De gegunde uitvoerrestituties varieerde van 27,796 tot 39,695 € per 100 kg en lag gemiddeld op 33,088 € per 100 kg.

EXPORT SEIZOEN 2007/2008

Begin augustus 2007 werd een aanvang gemaakt met de vastlegging voor export in het seizoen 2007/2008. Tot en met 11 oktober jl. is totaal 392.200 ton voor uitvoer vastgelegd. De gevraagde restituties waren in vergelijking tot de theoretische restitutie fors lager. Bij de laatste deelinschrijving lag het verschil op ongeveer € 11,00 per 100 kg, terwijl bij aanvang van deze inschrijving dit € 5,80 was. De tot op heden gegunde uitvoerrestituties varieerde van 37,715 tot 41,751 € per 100 kg en lag gemiddeld op 39,773 € per 100 kg.

INVOER UIT DE WESTELIJKE BALKAN

In het seizoen 2006/2007 (juli t/m juli) is in totaal 421.439 ton suiker uit de Westelijke Balkan ingevoerd, waarvan 186.211 ton uit Servië en 235.228 ton uit Kroatië. Uit Bosnië / Herzegovina is 13.139 ton isoglucose ingevoerd.

Voor wat betreft de invoer van eenvoudige mengsels uit de Westelijke Balkan is in 2007 (t/m juli) ruim 11.200 ton cacaomengsel van de GN-code 18061090 ingevoerd tegen 188.000 ton in 2006. Voor voedingspreparaten van de code 2106 met gehalte aan suiker van 80% of meer is in 2007 (t/m juli) ruim 23.700 ton ingevoerd tegen ruim 39.000 ton eindproduct in 2006. Het leeuwendeel van deze invoer komt uit Kroatië. De Europese Commissie heeft door middel van bilaterale afspraken Kroatië verzocht de uitvoer van deze goederen scherp te volgen en gevraagd de uitvoer te beperken. Dit heeft dus duidelijk effect gesorteerd.

INTERVENTIE VAN SUIKER

Van de hoeveelheid die voor verkoop op de interne markt door middel van een inschrijving is aangeboden (1.878.498 ton) is tot op heden 1.362.438 ton verkocht tegen prijzen die boven de interventieprijs van € 63,19 per 100 kg lagen. Van deze hoeveelheid is 234.594 ton gegund voor uitvoer naar derde landen. Deze inschrijving geldt naast de inschrijving voor de interne markt. De gegunde restituties varieerden van € 34,000 tot € 47,309 per 100 kg. Per 24 oktober 2007 is derhalve nog 515.991 ton interventiesuiker in voorraad.

HERZIENING MO SUIKER EN HERSTRUCTURERINGSREGELING

Als gevolg van de teleurstellende resultaten van de opkoop van quota in het kader van de herstructureringsregeling in de sector suiker is eind september 2007 de Raad van Landbouwministers de regeling herzien. De maatregelen worden van kracht met ingang van 30 oktober 2007.

Bietentelers krijgen direct toegang tot het herstructureringsfonds

Bietentelers krijgen voor het verkoopseizoen 2008/2009 nationaal de mogelijkheid suiker aan te melden bij het herstructureringsfonds. De aangemelde hoeveelheid binnen een marge van 10% van het nationale suikerquotum is de lidstaat verplicht in de herstructurering op te nemen. De aangemelde hoeveelheid mag maximaal 10% bedragen en wordt bijgehouden en verrekend op basis van "wie het eerst komt, wie het eerst maalt". De uiterste termijn voor deze inlevering is tot en met 30 november 2007.

De lidstaat verlaagt de quota van de betrokken ondernemingen op basis van de ingeleverde hoeveelheid tot een maximum van genoemde 10%.

De telers en loonwerkers ontvangen voor hun ingeleverde hoeveelheid suiker voor het seizoen 2008/2009 een bedrag van € 21,875 per ton suiker (10% van de herstructureringssteun indien niet wordt ontmanteld - € 218,75 -) en de telers een aanvullend bedrag van € 237,50 per ton. De industrie ontvangt onder bepaalde voorwaarden € 196,875 per ton (90% van de herstructureringssteun indien niet wordt ontmanteld - € 218,75 -). Indien de suikerproducerende onderneming geen sociaal plan, in overeenstemming met artikel 4, lid 2, sub f) van Verordening (EG) nr. 320/2006, heeft opgesteld en geïmplementeerd dan wordt dit bedrag (€ 218,75) met 60% verlaagd.

Herstructureringssteun in 2008/2009 en 2009/2010

De bedragen van de herstructureringssteun voor de seizoenen 2008/2009 en 2009/2010 worden niet aangepast en blijven op het niveau zoals vastgesteld in Verordening (EG) nr. 320/2006. Voor 2008/2009 bedraagt deze met volledige ontmanteling € 625 per ton en voor 2009/2010 € 520 per ton suiker. Bij gedeeltelijke ontmanteling geldt 75% van deze bedragen en indien er sprake is van geen ontmanteling 35%.

Verdeling van de herstructureringssteun tussen telers en industrie

Het bedrag van de herstructureringssteun wordt verdeeld op basis van 90% voor de suikerindustrie en 10% voor de bietentelers en loonwerkers. Voor 2008/2009 bedraagt de herstructureringssteun voor de teler/loonwerker dus € 62,50 per ton ingeleverde suiker bij een volledige ontmanteling van een fabriek. Daarenboven ontvangt de bietenteler een aanvullende herstruc-

tureringssteun van € 237,50 per ton suiker. Indien sprake is van gedeeltelijke ontmanteling is het bedrag van de herstructureringssteun 75% van genoemde € 62,50 per ton suiker en 35% indien geen ontmanteling plaatsvindt. De aanvullende steun is beide gevallen ook € 237,50 per ton.

Voor ingeleverde quota in **2009/2010** zal geen aanvullende herstructureringssteun worden betaald, tenzij betrokken onderneming voor 31 januari 2008 een steunvraag heeft ingediend en afstand doet van een deel of het geheel van het toegekende suikerquotum.

Om tegemoet te komen aan het uitgangspunt van gelijke behandeling zal voor de ingeleverde quota in 2006/2007 en 2007/2008 ook een aanvullende steun voor teler beschikbaar worden gesteld.

Twee fases voor inleveren 2008/2009

Inlevering van het quotum voor 2008/2009 (31 januari 2008) mag in twee fases worden gerealiseerd. Hierbij krijgt een onderneming die in de eerste drie jaar minimaal 13,5% van zijn quotum heeft ingeleverd een tweede mogelijkheid voor het seizoen 2008/2009 een gedeelte van zijn quotum in te leveren. Om rekening te kunnen houden met een eventuele preventieve onttrekking voor het seizoen 2008/2009 geldt hiervoor als uiterste datum 31 maart 2008.

Met andere woorden: Alleen ondernemingen die over de eerste drie jaar minimaal 13,5% hebben ingeleverd dan wel de ondernemingen die de preventieve onttrekking van 13,5% van het seizoen 2007/2008 uiterlijk op 31 januari 2008 inleveren krijgen de mogelijkheid aanvullend in de tweede fase quotum in te leveren (31 maart 2008).

Vaststelling onttrekkingpercentage in twee fases

Gezien de opgedane ervaring met artikel 19 van Verordening (EG) nr. 318/2006 en het op grond hiervan ontbreken van de mogelijkheid tot een preventieve onttrekking, is betreffend artikel hierop aangepast. Deze aanpassing is zo geredigeerd, dat de praktijk voor het seizoen 2007/2008 (preventieve onttrekking) voor de verkoopseizoenen 2008/2009 en 2009/2010 kan worden gecontinueerd. De Commissie kan derhalve een drempel voor de productie binnen het quotum vaststellen, waarboven suiker en isoglucose aan de markt moet worden onttrokken.

De preventieve onttrekkingcoëfficiënt zal voor 15 maart voorafgaand aan het betrokken verkoopseizoen worden vastgesteld. Indien 60% is ingeleverd zal in betreffende lidstaat geen preventieve onttrekking plaatsvinden.

Herstructureringsheffing op onttrokken suiker

Zoals bekend wordt de tijdelijke herstructureringsheffing opgelegd op het aan de bedrijven toegekende quotum in betreffend verkoopseizoen. In geval van een "preventieve" of reguliere onttrekking heeft dit geen invloed op de hoogte van het te betalen bedrag van de herstructureringsheffing. Voor de hoeveelheid die "preventief" voor het seizoen 2007/2008 is onttrokken wordt vrijgesteld van de herstructureringsheffing onder voorwaarde dat deze hoeveelheid voor het seizoen 2008/2009 in het kader van het herstructureringsfonds wordt ingeleverd. De uiterste datum voor inlevering voor dat seizoen is 31 januari 2008.

Gemeenschappelijke quotumkorting met ingang van het seizoen 2010/2011

In artikel 10 van Verordening (EG) nr. 318/2006 is bepaald dat uiterlijk eind februari 2010 (na de herstructureringsperiode) een besluit wordt genomen over een gemeenschappelijk percentage waarmee de bestaande suiker- en isoglucosequota per lidstaat moeten worden verlaagd om verstoringen van het marktevenwicht in de verkoopseizoenen vanaf 2010/2011 te voorkomen. Rekening wordt gehouden met de belangen van die lidstaten die in het kader van de herstructureringsregeling quota hebben ingeleverd. In praktische zin betekent dit dat lidstaten die meer als 60% van hun nationale quota hebben ingeleverd worden vrijgesteld van dit gemeen-

schappelijke percentage. Voor die lidstaten die minder dan 60% hebben ingeleverd zal dit gemeenschappelijke percentage worden aangepast naar rato van de ingeleverde quota. Per onderneming in een lidstaat wordt de te onttrekken hoeveelheid vastgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met de per onderneming ingeleverde hoeveelheid. Hierdoor wordt op ondernemingsniveau per lidstaat degene die het meest ingeleverd hebben het meest ontzien. De formule gaat dan ook uit van de "grootste evenredigheid".

3 ARBEID

VERANKERING ARBEID

Sinds 1 januari 2007 werken de productschappen samen in de werkgroep Verankering Arbeid. De uitvoering van projecten ligt bij diverse projectgroepen. Deze stand van zaken geeft in het kort de status van deze projecten weer.

Sociaal-economische kerngegevens

Voor eind 2007 komen voor diverse sectoren en CAO's de eerste hoofdkerngetallen beschikbaar in de vorm van factsheets (A4-formaat met vast format). In deze factsheets zijn basisdata over aantallen bedrijven en werkgelegenheid opgenomen, aangevuld met zoveel mogelijk andere gegevens. Vervolgens zal per productschap een methodiek ontwikkeld worden voor het aanvullen van ontbrekende gegevens en extra gegevens die het desbetreffende productschap wil hebben. De projectgroep zal zowel de inhoud van de factsheets als het aanvullen van gegevens met de betrokken sectoren verder uitwerken.

Leeftijdbewust personeelsbeleid (LPB)

Door het Ministerie van SZW is subsidie verleend aan het Productschap Diervoeder voor het project Leeftijdbewust Personeelsbeleid, dat op 1 september 2007 officieel van start is gegaan. De projectgroep bestaat uit sociale partners, onderzoeksbureau IVA en het Productschap Diervoeder. Tijdens een eerste oriënterend overleg van deze werkgroep is gebrainstormd over de te volgen weg, waarna van start is gegaan met het verzamelen van kerngegevens, knelpunten en het signaleren van problemen. Het plan van aanpak voor de tweede fase van het project is inmiddels besproken. Hierbij wordt d.m.v. groepsinterviews (focusgroepen) problemen en knelpunten besproken in een klein bedrijf (tot 50 man), een middelgroot bedrijf (50 tot 100 werknemers) en een groot bedrijf (meer dan 100 werknemers).

Bij Productschap Wijn ligt een projectplan voor om te starten met LPB.

Nieuwsbrief Arbeid

In het werkplan Arbeid 2007 is de opschaling van de Nieuwsbrief Arbeid naar meerdere productschappen als speerpunt opgenomen. Nadat met de productschappen hierover afspraken zijn gemaakt en een nieuwe lay-out is ontwikkeld, is de eerste gezamenlijke nieuwsbrief verschenen in september 2007. De nieuwsbrief heeft tot doel bestuurders en (kader)leden van de vakbonden beter te informeren over activiteiten, projecten en ontwikkelingen bij de productschappen in het algemeen en arbeid in het bijzonder. De nieuwsbrief zal iedere twee maanden verschijnen.

Arbocatalogus

Sectoren zijn nog heel voorzichtig als het gaat om het samenstellen van een arbocatalogus aangezien de vorm waarin dit moet verschijnen en randvoorwaarden nog niet echt duidelijk zijn.

Branches en sectoren kunnen vanaf 1 september gebruik maken van een subsidieregeling voor het opstellen van een arbocatalogus. De subsidie wordt toegekend indien er is sprake van een arbocatalogus op sector- of brancheniveau, minstens twee risico's in de arbocatalogus zijn opgenomen en deze door de Arbeidsinspectie -met positief resultaat- is getoetst. De aanvraag voor deze subsidie wordt namens de gezamenlijke partijen van de betreffende arbocatalogus ingediend. De bijdrage bedraagt 50.000 euro. De bijdrage wordt slechts één keer aan een sector of branche toegekend.

Het Productschap Wijn en het Productschap Dranken hebben zich positief uitgesproken over het ontwikkelen van een arbocatalogus. Er is een projectplan geschreven waarbij het uitgangspunt is dat, door het aantrekken van expertise, de ontwikkeling van de arbocatalogus in eigen beheer wordt uitgevoerd. In dit plan wordt de mogelijkheid opgenomen tot samenwerking met andere agro-foodsectoren. In 2008 wordt naar verwachting gestart met de uitvoering.

PROJECT "STOF? PAK 'T AAN!"

Productschappen TB, PVE, GZP, PDV werken samen in het project Stof? Pak 't aan!

Op 30 juli 2007 is de Eindrapportage Uitvoering Actieplan Beheersing Agrarisch Stof verschenen. In dit rapport wordt geconcludeerd dat het actieplan heeft bijgedragen aan het vergroten van het bewustzijn over de gevolgen van blootstelling aan agrarisch stof in de verschillende agrarische en verwerkende sectoren. Op basis van de effectevaluatie kan ook gesteld worden dat er nog veel moet gebeuren. Veel werkgevers en werknemers zijn zich nog niet bewust van de risico's van stof. Het betrekken van werknemers bij opzet en uitvoering van activiteiten voor het terugdringen van endotoxinen en stof verdient bijzondere aandacht. Deze betrokkenheid is van belang voor het slagen van de plannen. Geconcludeerd kan worden dat interproductschappelijke samenwerking werkt. Door samen te werken zijn de productschappen in staat hun kennis te bundelen ten aanzien van het bevorderen van de arbeidsomstandigheden in de diverse agrarische en verwerkende sectoren. Tevens vormen zij een centraal aanspreekpunt voor het ministerie van SZW en de Arbeidsinspectie. Het projectteam heeft de intentie om door te gaan. Inmiddels liggen borgingsvoorstellen ter goedkeuring bij de besturen. Tevens is er bij het Ministerie van SZW de eindafrekening ingediend.

ARBOCONVENANT GRONDSTOFALLERGIE

Werkgeversorganisaties, vakbonden en de overheid hebben afgesproken als afronding van het convenant een evaluatie te houden. Door het onderzoeks- en adviesbureau Bureau Bartels B.V. is de kwaliteit van de uitvoering van het convenant getoetst. Daarnaast is het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) nagegaan of de kwantitatieve doelstellingen van het convenant zijn gehaald. Zowel het onderzoek van Bureau Bartels als de eindmeting van IRAS zijn in de eerste helft van 2007 uitgevoerd. Op 30 juli 2007 is de notitie: "Samenvatting Evaluatie Arboconvenant Grondstoffen-allergie" verschenen. In deze notitie komen de belangrijkste resultaten van deze onderzoeken aan bod. Indien resultaten per branche verschillen, zijn deze apart uitgewerkt. In het evaluatieonderzoek van Bureau Bartels zijn ook diverse adviezen opgenomen voor de toekomst en worden een aantal aanbevelingen gedaan. De algemene conclusie is dat het goed is wanneer de vier branches hun samenwerking voortzetten in de aanpak van grondstofallergie. Een borgingsvoorstel hiertoe ligt voor in het bestuur van GZP. Tevens is er bij het Ministerie van SZW de eindafrekening ingediend.

OVERIGE PROJECTEN

Cursus preventiemedewerker

Sinds 1 januari 2007 moeten organisaties met personeel (meer dan 1 FTe), in de naleving van de verplichting uit de Arbeidsomstandighedenwet, een preventiemedewerker in dienst hebben.

Het Productschap Wijn organiseerde een branchespecifieke training preventiemedewerker voor wijnhandelaren. In de training is onder andere ingegaan op de taken, de rol en de positie van de preventiemedewerker. Na afloop ontvingen de deelnemers het Certificaat Preventiemedewerker.

De cursus kent een grote belangstelling en is inmiddels twee keer georganiseerd (per groep 12-13 deelnemers). De derde cursusdag, februari 2008, is inmiddels vol en indien voldoende belangstelling, wordt deze cursus voor een vierde keer georganiseerd.

Indien blijkt dat er vanuit andere sectoren ook interesse is voor deze cursus, gaat deze ook door andere Productschappen georganiseerd worden.

Themadag RI&E

Het PDV heeft op 11 juni 2007 de tweede dag van de themadag RI&E georganiseerd. De eerste themadag was op 5 februari 2007. Naar aanleiding van RI&E's, die de deelnemers in het eigen bedrijf hadden uitgevoerd, is in het ochtendprogramma uitgebreid ingegaan op risico's in de diervoedersector. In het middagprogramma is door een ervaringsdeskundige uitleg gegeven over de wijze waarop samenwerking met de werkgever tot stand is gekomen.

Dit had als doel te helpen bij een goede samenwerking tussen OR en arboverantwoordelijken binnen het bedrijf.

Lesmateriaal Grondstoffen

Na het opheffen van het IKD is nog een substantieel bedrag beschikbaar, waarvan partijen hebben afgesproken deze te benutten voor projecten die de diervoedersector ten goede komen. In overleg met PTC+ is in 2006 afgesproken digitaal lesmateriaal grondstoffen te ontwikkelen, te financieren uit deze gelden.

In maart 2007 is door PTC+ een eerste plan aan de commissie sociaal-economische aangelegenheden diervoeder (CSEAD) gepresenteerd. Opmerkingen van commissieleden zijn in dit plan verwerkt en op basis hiervan zijn twee partijen benaderd die het lesmateriaal kunnen digitaliseren. Recent is de projectgroep, waarin vertegenwoordigers uit de sectoren, het PDV en PTC+, voor het eerst bijeen gekomen. Tijdens deze bijeenkomst hebben de twee aanbieders voor het digitaliseren van lesmateriaal een presentatie gegeven. Inmiddels is aan één de opdracht verstrekt. De komende tijd zal PTC+ het bestaande lesboek omzetten naar lesmateriaal dat geschikt is om te digitaliseren. Daarnaast zal in overleg met het bedrijf dat het lesmateriaal gaat digitaliseren afspraken worden gemaakt over onder andere de opleverdatum.

ATEX

Bedrijven waar een explosieve atmosfeer kan ontstaan, moeten per 1 juli 2006 voldoen aan de ATEX 137-richtlijn van de Europese Unie, welke geïmplementeerd is in de Arbo-wet. Diverse branches in de agro- en foodsector zullen maatregelen moeten nemen met betrekking tot het voorkomen van stofexplosies. Naar aanleiding hiervan is het Productschap Diervoeder een aantal projecten gestart.

In augustus 2007 is de generieke ATEX-manager aan Nevedi opgeleverd, welke volgens afspraak in het najaar 2007 getest zal worden. In onderling overleg met Nevedi wordt besloten of ondersteuning vanuit de afdeling Arbeid hierbij wenselijk is.

De grondstoffendatabase, waarin fysische eigenschappen van grondstoffen zijn opgenomen, wordt gevuld. Er worden nu afspraken gemaakt voor het aanvullen van ontbrekende gegevens. Daarnaast is voor mengsels een methodiek (rekenregels) ontwikkeld om de explosieklasse vast te stellen. Hierover is contact geweest met de Arbeidsinspectie en het ministerie van SZW, welke positief staan tegenover de gehanteerde aanpak. De grondstoffendatabase wordt op korte termijn op de site van het PDV gepubliceerd.

Ook voor het Productschap GZP worden de basisgrondstoffen in de database fysische eigenschappen opgenomen. Voor wat betreft mengsels wordt onderzocht of deze methodiek van rekenregels ook hier toepasbaar is. Tevens wordt gekeken of de generieke ATEX-handleiding specifiek gemaakt kan worden voor de GZP sectoren.

Werkinstructiekaarten (WIK)

Voor het project werkinstructiekaarten zijn twee partijen uitgenodigd die een systeem hebben voor het digitaliseren van gegevens m.b.t. het veilig werken met gevaarlijke stoffen naar werkinstructie-kaarten. Naar aanleiding van deze presentaties worden in een vervolgoverleg eerst de voorwaarden bepaald waaraan werkinstructiekaarten moeten voldoen, zodanig dat ze voor de gehele sector bruikbaar zijn. Dit kan zijn op basis van de risico's van de stof, de plaats in de productie waar de stof verwerkt wordt, etc. Aan beide partijen zal een offerte worden gevraagd.

